ENTREVISTA

Eduard Marquès

CAP DEL SERVEI DE CONTROL DE MOSQUITS DE LA BADIA DE ROSES I BAIX TER

«És possible que aquest any ens arribi el mosquit tigre»

Eduard Marquès (Tivissa, 1957) és **biòleg. El 1982 va iniciar el Servei de Control de Mosquits** dins d'una mancomunitat de municipis creada per Roses, Castelló, Sant Pere, l'Armentera, l'Escala, Torroella de M. i Pals. Després s'hi han afegit Vilajuïga, Bellcaire, Ullà, Palau-sator, Cruïlles, Begur i Platja d'Aro.

CASTELLÓ D'EMPURIES | MARC TESTART

Amb quins tipus de mosquits treballen aquí?

Amb tres grans grups de mosquits. El mosquit Aiguamoll, el causant de més problemes històrics a l'àrea geogràfica nostra; el mosquit dels arrossars, que cria als camps d'arròs; i els mosquits que es generen en aigües residuals, aquell mosquit que ens pica a la nit a l'estiu a la nostra habitació.

Aquest serà un estiu de mosquits?

El mes de gener, nosaltres ja estàvem treballant fent aplicacions perquè aquest estiu tinguéssim pocs mosquits. Hem tingut una primavera en què ha anat plovent repetidament però mai hem tingut grans pluges. Als anys calorosos pot passar que si van acompanyats de pluges intermitents primaverals, a l'àmbit urbà sí que pot ser que hi hagi mosquits. Als nostres municipis, però, no hi haurà més mosquits que altres anys.

Si el 1982 no s'hagués creat aquest servei, s'hauria d'haver inventat?

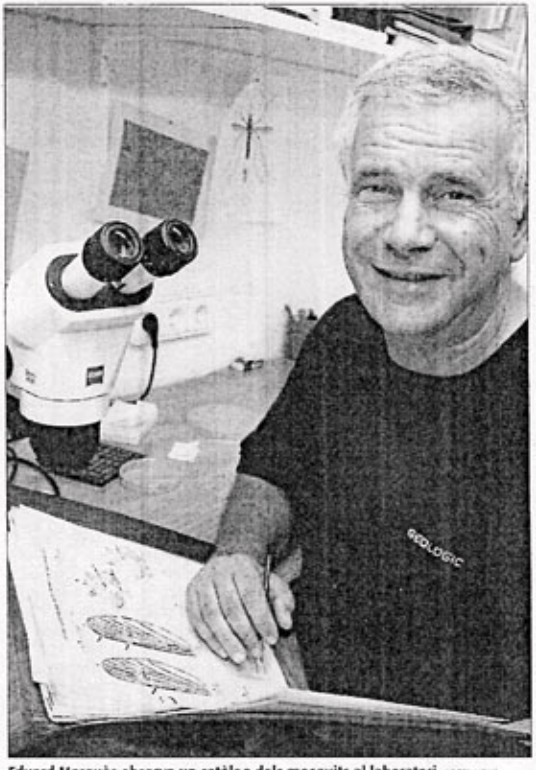
Abans del 1982 ja estàvem al límit. El desenvolupament turístic aquí havia quedat frenat pels mosquits i fins i tot hi havia hagut manifestacions davant dels ajuntaments de la gent que vivia del turisme implorant que es fes un treball racional i ben fet per controlar els mosquits. Als anys setanta, les primeres aplicacions contra els mosquits les feia una empresa privada, la mateixa que va desenvolupar Empuriabrava. A la gent del camp, però, no li agradava perquè hi havia nivells altíssims de mosquits que no es podien suportar. Nosaltres vam intentar reduir durant tot l'any aquests nivells fent compatible, a més a més, les aplicacions racionals amb un mínim impacte. Tenim un cert reconeixement internacional per la metodologia que hem utilitzat. Hem fet compatible la protecció del medi natural, com és la protecció dels Aiguamolls, amb l'activitat del turisme. Des que es va crear el servei, l'activitat turística ha estat normal. Això no vol dir, però, que no hi hagi certs moments amb problemes. Per exemple, durant aquests dies s'ha generat el problema de les grinxoles, que no podem controlar perquè les larves viuen sota terra i no es poden injectar insecticides sota terra. Tothom sap que dependrà de la humitat que hi ha hagut durant la primavera de si hi haurà problemes amb les grinxoles. És l'impost revolucionari que hem de pagar per viure al costat d'una zona protegida.

Per què els aiguamolls són propicis per a la cria de mosquits?

Perquè l'home, històricament, ha intentat dessecar els aiguamolls. Ha construït grans canals de drenatge per expulsar l'aigua d'aquestes zones.

Sempre parlem dels aspectes negatius dels mosquits, però algun tret positiu deuen tenir...

Sempre tenim aquesta mirada egocentrista que tot ha de tenir un servei cap a l'home, però la natura no és així. Les larves aquàtiques dels mosquits serveixen per filtrar l'aigua, redueixen les algues microscòpiques de l'aigua i la clarifiquen. Són preses de depredadors, com poden ser els peixos o altres insectes. Les nostres aplicacions no redueixen tots els mosquits sinó les espècies que piquen a l'home. De les 24 espècies que tenim localitzades als Aiguamolls, nosaltres en tractem sis. La resta només tenen un interès zoològic per a nosaltres.

Eduard Marquès observa un catàleg dels mosquits al laboratori. FOTO: LUPA

I el mosquit tigre?

És el que ens ve, és molt potent. Nosaltres tenim molt clar que tenim gent i mitjans per controlar el mosquit tigre, però casa nostra és una petita part de la demarcació de Girona. El mosquit tigre, actualment, és a Barcelona. Les distàncies llargues les viatja en forma d'ou i s'ha dispersat a escala mundial a través del comerç dels pneumàtics usats o d'una planta que en diuen el bambú de la sort. Un cop arriba a un lloc, que en el cas de Catalunya és a Barcelona, es desplaça a través dels vehicles. Entra dins d'un cotxe i pot anar del lloc de treball a casa. El 2004 es va detectar a Sant Cugat del Vallès i en aquests moments es troba a 55 municipis de tota l'àrea metropolitana. Tenim dos nuclis més, un al sud, que és Torredembarra, on ha arribat mitjançant algú que hi té una segona residència, i al nord, a Canet i Arenys de Mar. Al desembre vam convidar a tots els ajuntaments per explicar-los la problemàtica. Dipsalut, un organisme depenent de la Diputació de Girona, ens va demanar que féssim una valoració del programa que es va presentar a principis d'any. Ara falta que els ajuntaments també participin en aquest finançament. Nosaltres ens podríem defensar de l'entrada del mosquit tigre, hem d'oferir els nostres serveis i evitar que vingui de Barcelona cap a casa nostra.

> «Farem una campanya molt potent de sensibilització basada en un programa a les escoles»

> «Nosaltres hem fet compatible la protecció del medi natural amb l'activitat del turisme

Què proposen vostès?

Proposem fer una vigilància antomològica tot col·locant uns paranys per capturar els mosquits possibles que puguin entrar de Barcelona als municipis on hi ha moltes segones residències. Hi haurà una campanya molt potent de sensibilització, basada en un programa a les escoles. A tots els centres escolars de la demarcació de Girona se'ls donarà un joc perquè els nanos a casa seva puguin buscar les larves al jardí. Farem xerrades per explicar què és el mosquit tigre i es proposarà fer una pràctica. Nosaltres recollirem les mostres i les estudiarem. Hem vist que el 80% de les segones residències són als municipis costaners de més de 5.000 habitants. A partir de la informació municipal sabrem quin propietari viu en un poble de Barcelona on hi ha el mosquit tigre. Tenim el districte postal dels 55 municipis on hi ha el mosquit tigre i sabem on viu aquesta gent aquí. Hem elaborat una cartografia. Setmanalment anirem a revisar uns paranys que s'han posat a les finques fins que trobem alguna cosa positiva. Si volem frenar la seva entrada hem d'anar per davant; si no, serà molt difícil la seva eradicació. Estem parlant d'un mosquit que potencialment pot transmetre malalties. A més, no tenim la mateixa població que fa vint anys enrere i hi ha un vector de malalties amb un cert risc sanitari que abans no hi era.

Nosaltres, com a mancomunitat que ha funcionat durant més de 25 anys, oferim el nostre servei a la resta de municipis per solucionar un problema del qual nosaltres tenim coneixement. Ara, a Barcelona, els ajuntaments estan creant seccions de control de mosquits, però no tenen experiència. Si no es fa res, el mosquit tigre entrarà per la costa i irradiarà cap a l'interior de Girona seguint la mobilitat dels vehicles. En un cap de setmana, 250.000 vehicles vénen de Barcelona i són potencialment transportadors del mosquit tigre. En una setmana, poden arribar a 11 milions d'intercanvis de vehicles entre la demarcació de Girona i la de Barcelona. És possible que arribi aquest any.

Empordà - 08-07-08